

Danmark underskrev i 2006 den nye konvention om bekæmpelse af menneskehandel og ratificerede den som et af de første lande i september 2007. Konventionen trådte i kraft den 1. februar 2008, og dens overvågningsmekanisme (GRETA) ventes at blive etableret i henhold til konventionen i løbet af 2008. Der skal være 15 medlemmer af GRETA, der vælges for en periode på 4 år med mulighed for genvalg en enkelt gang, af repræsentanterne i Europarådets Ministerkomité fra de lande, der har ratificeret konventionen. Danmark vil søge at få plads i GRETA.

Menneskerettighedskommissæren

Svenskeren Thomas Hammarberg tiltrådte den 1. april 2006 som den anden i rækken af menneskerettighedskommissærer. Kommis­ særen besø­ ger medlemslandene for på stedet at få et overblik over menneskerettighedssituationen gennem samtaler med myndighederne, enkeltpersoner og repræsentanter for civilsamfundet. På dette grundlag udarbejdes rapporter med kommissærens beskrivelse af situationen og med hans vurderinger og anbefalinger til landene. Rapporterne indeholder sædvanligvis både ros og forslag til ændringer. Kommis­ særen bistås af et mindre sekretariat. Han er uafhængig af Ministerkomitéen. Efter præsentation og drøftelse af rapporterne i Ministerkomitéen, der noterer sig disse, offentliggøres rapporterne.

Kommis­ særens anbefalinger vedrørende udarbejdelse af nationale handlingsplaner for sikring af menneskerettighederne, og menneskerettighedssituationen mere konkret for immigranter og asylansøgere og særligt udsatte grupper, børns rettigheder og ligestillings­ spørgsmål til­ lægges ofte stor opmærksomhed.

Thomas Hammarbergs aktiviteter i 2007 omfattede bl.a. officielle besøg i Østrig, Bosnien-Herzegovina, Albanien og Irland samt en række opfølgingsbesøg. Kommis­ særen aflægger også en del korte kontaktbesøg i medlemslandene. Medarbejdere fra kommissærens kontor foretog et opfølgingsbesøg i Danmark i december 2006. I rapporten herom, der blev fremlagt i juli 2007, hilstes det velkomment, at Danmark på flere områder havde taget initiativer, der svarede til anbefalingerne i rapporten efter hans officielle besøg i 2004, men Kommis­ særen fandt også, at Danmark på en række andre områder fortsat burde foretage ændringer.

Menneskerettighedskommissæren besøgte i 2007 også Rusland/Tjetjenien. I sin rapportering

herfra udtrykte han tilfredshed med fremskridt vedrørende genopbygningen i Tjetjenien. Men Kommis­ særen kritiserede samtidig, at der fortsat var store problemer med overholdelse af menneskerettighederne. Der er fortsat et stort antal af forsvundne personer samt utilstrækkelig bistand til opklaring fra myndighedernes side. Der var meget alvorlig kritik af behandlingen af tilbageholdte. Kommis­ særen opfordrede myndighederne til effektivt at undersøge og retsforfølge begåede forbrydelser som led i en proces med henblik på at hele sårene.

Den Parlamentariske Forsamling (PACE)

PACE træffer selv beslutning om iværksættelse af overvågning af lande, der skønnes at have alvorlige problemer med at leve op til deres forpligtelser som medlemmer af Europarådet. En mildere form er efter-overvågning, dvs. besøg af udpegede rapportører, men hvor rapporterne ikke debatteres i plenum. Erfaringen har vist, at forsamlingens overvågning, især når den følges op med debatter i plenum, opleves som en indgribende foranstaltning, der ofte får politiske følger i det pågældende land.

Ti lande er for tiden genstand for forsamlingens overvågning: Albanien, Armenien, Azerbajdjan, Bosnien-Herzegovina, Georgien, Moldova, Monaco, Rusland, Serbien og Ukraine. Tre lande indgår i en efter-overvågningsdialog: Tyrkiet, Makedonien og Bulgarien.

Som noget nyt blev det i 2006 muliggjort for PACE's overvågningskomité, at udnytte hele sit mandat i respekt for alle Europarådets medlemslande. Landene monitoreres i treårige perioder efter alfabetisk rækkefølge. Danmark var således et af de første lande, og næste PACE-monitorering af Danmark vil ske i 2009.

PACE behandlede på sin session i juni 2006 sagen om de påståede CIA-fængslinger og -overflyvninger, og Europarådets Generalsekretærs undersøgelse af sagen i henhold til Menneskerettighedskonventionens artikel 52 – udarbejdet på grundlag af medlemslandenes besvarelse af en række spørgsmål om hvilke retslige og andre procedurer, der gjaldt i det enkelte land med sigte på at forhindre de påståede ulovligheder – resulterede i en foreløbig rapport i marts 2006. En af konklusionerne heri var, at de nationale regelsæt, især med hensyn til fornøden kontrol af lufttrafikken, efter Generalsekretærens opfattelse var utilstrækkelige. Generalsekretæren stillede efterfølgende en række uddybende spørgsmål, og han fremlagde i juni 2006